

Examenul național de bacalaureat 2023

Proba E. a)

Limba și literatura română

Simulare
Varianta 2**Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(50 de puncte)****Citește următorul fragment:**

În anii copilăriei, la Târgu Mureș, mergeam adesea, împreună cu părinții mei, la o prietenă a lor, profesoară de desen la Liceul de fete „Unirea”. Doamna Eugenia Nicolau locuia pe aceeași stradă cu noi, ceea ce înlesnea frecvența vizitelor reciproce. Era văduvă, liniștită, discretă, delicată și ocupa două camere mobilate în casa doamnelor Deâk, ce mi se păreau bătrâne poate pentru că eu aveam, pe vremea când le-am cunoscut, vreo zece sau doisprezece ani. Poate că tot din cauza asta doamna Nicolau mi-a lăsat amintirea uneia dintre acele femei, parcă din ce în ce mai rar întâlnite, fără frumusețe, fără vârstă, blajine, îngrijite, darnice, îngăduitoare, născute parcă să fie buni. [...]

Dar nu era deloc așa, și cel ce intra pentru prima oară în casa scundă cu trei ferestre la stradă a doamnelor Deâk avea de ce să rămână surprins. Se pătrundea, prin curte, într-o primă încăpere ce servea în principiu de sufragerie, iar în realitate drept cameră de trecere, pentru că acolo niciodată nu lua masa nimeni. Odaia părea neschimbată din veacul al XIX-lea, când s-ar părea că fusese locuită de oameni cu multă dare de mână, pentru că pe mobila bine lustruită, din lemn de culoarea mierii, se aflau așezate în cea mai perfectă armonie tăvi și ceainice, zaharnițe și potire, toate de argint, iar în vitrină cristale, porțelanuri, tacâmuri, acestea din urmă în cutiile lor dublate cu mătase vișinie, toate de mare preț.

La dreapta, ușile dădeau spre camerele doamnelor Deâk, iar la stânga, către stradă, spre odăile ocupate de doamna Nicolau. Salonașul acesteia era primitiv, mobilat cu o canapea și cu două fotolii joase, în jurul unei măsuțe ovale, și cu o comodă pe care tronau sfeșnice de argint, câteva fotografii în rame vechi de catifea și de bronz, precum și alte obiecte, printre care un măr de piatră așa de bine imitat, încât ori de câte ori îl priveam îmi lăsa gura apă, mie, căruia merele nu-mi spuneau pe atunci mare lucru. Tot acolo, într-un colț al salonașului, își instala doamna Nicolau șevaletul, când picta. Pe pereți, avea câteva pânze lucrate de ea în ulei, printre care un profil de femeie pictat în senina manieră academică și cât se poate de potrivit cu ambianța aceluia interior ce inspira vizitatorului liniște lăuntrică, pace sufletească, odihnindu-i cugetul. Căci tavanele joase, penumbra, luciul suprafețelor totdeauna bine șterse de praf, simetria, bunul gust al lucrurilor de preț ce parcă se vor neatinse invită la calm și la spiritualitate. La moartea ei, doamna Nicolau mi-a dăruit acel portret de femeie pe care îl păstrez la loc de cinste și-l privesc ca altădată, în copilărie, cu plăcere și cu pietate. A rămas unul dintre puținele lucruri admirate de mine cu zeci de ani în urmă care nu și-au pierdut odată cu trecerea timpului puterea de seducție.

Salonașul doamnei Nicolau mirosea uneori, când intram, a vopsele. Mirosul acesta îmi plăcea, pentru că-mi vestea de la ușă că, înainte de sosirea mea acolo, avusese loc o tainică oficiere a creației artistice. Doamna Nicolau pictase între timp ceva, se născuse între timp un tablou din nimic și-l căutam cu emoție. Descopeream îndată, pe șevalet, o pânză pe care era zugrăvit, de pildă, un vas cu albăstrele. Recunoșteam cu uimire vasul, care ședea de obicei pe comodă, precum și colțul mesei ovale, ba chiar și o bucată din fața de masă pe care se afla parcă din întâmplare o carte, da, almanahul *Lumea ilustrată* pe anul în curs, același pe care doamna Nicolau mi-l dăruise, ca de obicei, îndată după apariția lui. Recunoșteam tot ce vedeam pe pânză, și asemănarea dintre obiectele pictate și cele reale îmi producea o senzație de uimire și de fericire necunoscută până atunci. Simțeam nevoia să fac și eu ceva de acest fel, eventual să copiez reproducerile din almanahul *Lumea ilustrată*, și, pentru că doream așa de mult să desenez și să pictez, mi-au fost cumpărate cele necesare și m-am apucat de lucru.

Mircea Berindei, *Paravanul venețian. Portrete și amintiri***A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.**

1. Indică sensul din text al secvenței *cu multă dare de mână*. **6 puncte**
2. Menționează două caracteristici ale salonului doamnei Nicolau, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează domeniul cultural în care se manifestă doamna Nicolau, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care autorul păstrează la loc de cinste portretul dăruit de doamna Nicolau. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură a autorului, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă experiențele de viață influențează sau nu descoperirea unor pasiuni, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Paravanul venețian. Portrete și amintiri* de Mircea Berindei, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

Cincizeci de ani, de când încerci, mereu,
Condeiu, gândurile și cerneala,
N-au mai ajuns să-ți curme, fătul meu,
Frica de tine și-ndoiala.

Foile tale scrise, de hârtie,
Se rup și zboară, ca dintr-o livadă
Frunzele smulse-n vijelie,
Fără ca piersicul să și le vadă.

Te temi și-acum de ce te-ai mai temut,
De pagina curată și de rândul,
Și de cuvântul de la început.
Te sperie și litera și gândul.

La fiecă cuvânt o șovăire
Te face să tresari și-ai aștepta.
Parcă trăiești în somn și-n amintire
Și nu știi cine-a scris cu mâna ta.

Tudor Arghezi, *Frunze pierdute*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un text narativ studiat*, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.